

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Prețului

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poșta în lăintrul monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 an 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Orice inserate,

se plătesc pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin asemnatiunile poștei statului, adrestate de a dreptulu la Redactiunea Diariulu Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 71.

Sibiu, 5/17 Septembrie 1879.

Anulu II.

Abonamentu nou la „Observatoriulu“.

Prin ac'asta se deschide abonamentu nou pe triluniulu Octobru—Decembre a. c. și anume:

- cu 2 fl. v. a. în lăintrulu monarhiei,
- cu 2 fl. 50 cr. s'eu 6 franci în străinatate.

Acei p. t. domni abonati alu caroru abonamentu espira cu ultim'a Septembrie st. v. sunt rogati a'si reinnoi abonamentulu de timpuriu, pentru că se nu suferă intrerupere în espedarea diariulu.

Banii de abonamentu se transmitu mai usioru și mai siguru prin asemnatiuni postale (mandate) de a dreptulu la: „Observatoriulu“ în Sibiu.

Exemplarie complete mai avemu vre-o câteva atātu dela începutulu anulu, cătu și din semestrulu alu douilea.

Condițiunile de abonamentu se potu vedea în fruntea diariulu.

Redactiunea.

Documente și alte acte istorice din și despre anii 1848—9.

Dela processulu alu douilea de presa din 3 Septembrie a. c. tinutu asupra lui G. Baritiu, micu tirani dela „Kelet“ din Clusiu nu mai voru se încete cu injuraturile contra acusatulu, cu insulte și calunnii contra juratiloru, contra d-lui avocat Arz de Straussenburg, și a Sibiulu întregu. Se vede curatu, că în Clusiu se planuesce de multu nimicirea lui Baritiu, tocma că și în Stefanopole, de optu ani încôce, și fiindu-că nu le succede după dorintia, ei vomu focu și flacari, pe gura și pe nasu. Cea mai mare impertinentia a miciloru tirani stă într'aceea, că néga pe mórte, că cineva dintre densii ar fi persecutatu vreodata și ar fi intentatu perire totala nu numai fruntasiloru natiunei, ci și întregulu poporu romanescu.

Acus'a procurorulu silise pe acusatulu că se duca cu sine în sal'a de audientia mai multe carti și unu pachetu mare de documente mai tôte tiparite, în care se coprinde nici mai multu nici mai puțin, decâtu sententi'a de mórte a natiunei ro-

manesci. Partid'a reprezentata prin „Kelet“ dela Clusiu ne silesce prin obstinat'a sa negatiune, că din documentele citate la Juriulu dela 3 Sept. pe scurtu, pentru scurtimea timpulu, se reproducemu aici câteva din cuventu în cuventu, pentru-că se cunósca și publiculu din afara, din care parte a fostu și mai este ataculu, agresiunea, și în care apararea, dreptulu și datorint'a de aparare, definita de către filosofi cu: Moderamen inculpatae tutelae.

Vomu face locu acelor documente și passage istorice în foisiór'a diariulu nostru, și că se nu ni se póta dice, că traducendu-le amu cugetá se le alteramu adevratulu întielesu, le vomu reproduce în limb'a loru originale, éra romanesc le vomu comunicá numai pe scurtu, și noptice.

Banatulu Timisiórei.

Cātu tîne din muntii Transilvaniei pe Murasiu la vale până la Aradulu nou, de acolo până în Dunare la Orsióv'a și Mehadi'a, este Banatulu Timisiórei, numitu până acuma cu totu dreptulu granariulu Ungariei, celu smulsu în a. 1716 dela Turci, colonisatu apoi cu romani, serbi și svabi preste totu pe unde regiunile remasesera desiertate de locuitori, incorporatu în 1778 la Ungari'a, ruptu de către ea din nou în a. 1850, anexatu érași în a. 1861 în urmarea „votulu universale“. Tierisióra fórte interesante din tôte punctele de vedere, demna de a fi studiata de aprópe, cu anii întregi, situata de nu se póte mai bine, și fertile cá mai nici-una din tóta monarhia noastră. Dara nu știu cum se întempla la noi, cá și în Turci'a și cá în Spani'a, că partile cele mai fertile se fia cele mai nefericite și că locuitori lor se stea cá înmarmuriti, ne știindu se'si ajute în nici-unu modu și pe nici-o cale.

„Amerintia fómetea în Banatu, ba este fómete: Anume locuitorii romani banatieni au ajunsu la extrem'a saracia, și éta că din vreo doué comune rurale romanesci plăca locuitorii, cu popi cu dascalu cu totu, unde? în Dobrogea. Asia, în Dobrogea, se se asiedie alaturea cu turcii, cu tatarii și cu cercassianii, că langa svabii, serbii și jidovii din Banatu nu mai potu se subsiste. Rass'a romanésca se inpućinédia mereu în Banatu, și căti romani au mai remasu, au devenitu în existenti'a loru física la o mărcedime și decadentia

spaimantátóre, éra în partea morale sunt și mai decadiuti intru atáta, că de ex. functionarii mine-lor de feru au declaratulu, că nu mai potu primi lucratori romani, că-ci nu sunt nici de o tréba, flamendi, golani, betivi, slabanogi, în unele comune plini de bóle venerice cu femei cu totu, care dela 30 de ani înainte nu aru mai fi bune de nimicu. Surtu, poporatiunea romanésca scade la numeru, nu atātu din cauza că rass'a, (sementi'a, soiulu) ar fi rea dela natura, ci pentru-că prin total'a negrijire s'a deterioratu cu totulu.“

Nu cumva se credeti că lucrurile acestea blastemate ni le scrie vreunu carturariu romanu cu dorere de inima pentru poporu și pentru sangele seu; nu nicidecum, ci le citim neincetatu mai alesu de doué luni încôce în diariu neromanesci, pentru-că pe cele romanesci nu'si ia nimeni ostenel'a că se le informadie, sau că nu le tînu demne de ale informá, ori-că le este frica sau si lene. Ceea ce nu facu literatii romani, o facu strainii cu prisosintia, mai alesu atunci, candu isi descarca tóta urgi'a loru asupra popiloru romanesci, pe cari'i descriu cu colori de nu se póte mai negre, arátandu'i óresi-cum cu degetulu.

În fine venindu mai deunadi ministrulu Trefort la Banatu spre a visitá asia numitele dominie ale fundatiuniloru, și petrecundu mai multu pe locurile acelea, s'a spariatu și elu de ticalosii'a și rusinea ce vediu mai virtosu la romani; éra apoi prin una adresa îndreptata către colegulu seu dela lucrările publice propuse pentru Banatu doué întreprinderi noué: Una economia de modellu pe vreo 2000—2500 jugere (pogóne) de pamentu, care se se pórtu în regi'a statulu, cu scopu de a dá ómeniloru ocaziune se invetie si ei a portá o economia mai folosítóre, mai cu capu. A dou'a una scóla agronomica, camu cá cea de langa Clusiu, pe unu teritoriu de vreo 400—500 de jugere. (A se vedé „Közlöny“ din 10 Sept.)

Bune voru fi și acestea pentru o particea de locuitori, căti voru intrá în servitiu pe la acelea mosii; cu atáta inse nici pe de parte nu se vindeca reulu releloru, carele cere o cura radicala. Deocamdata credemu, că aci este locul se adressamu și noi modest'a întrebare către preoti: Este óre mai cu folosu a ingropá ómeni mai multi decâtu a baptisá? Si este óre mai mare castigu a face „maslu“ la bolnavi cătu se póte mai multi, decâtu

Foisiór'a „Observatoriulu“.

Actulu tribunalulu imperatescu militariu din 21 Ianuariu 1851 pusu în capulu listei celor 4834 de persóne omorite în Transilvani'a în anii 1848 et 1849 de către insurgentii lui Kossuth, pe la casele lor sau pe la orasiile vecine, éra nu în batalii.

Fiindu-că emigrantii negasera acelea tiranii cumplite și din contra, ei implusera diariile din Franci'a, Belgiu, Angli'a, cu fabule despre atrocitati austriace și romanesci, acelasu tribunalu imperatescu alaturá și ordonantiele cu instructiunile comissariulu plenipotentu alu gubernulu ungurescu dela Debretínu, anume Eugenu Beothy, unu omu betranu, cunoscutu mai de înainte cá tiranu, carele venindu în statiune la Clusiu, dete în Ianuariu porunci aspre că se fia spendiurati și inpuscati alaturea cu banditii și tetiunarii, toti captivii (prisonierii) de resboiu de orice conditiune si rangu, apoi de prisonierii éra considerati toti cei cari tînea la dinasti'a Habsburg-Lotaringi'a, la unitatea imperiulu, la autonomi'a Transilvaniei și la nationalitatea romanésca. Acestea doué documente suna:

„Der „Wiener Zeitung“ vom 28. August v. J. wurden die Verzeichnisse beigelegt, über die während der ungarischen Gewaltherrschaft, im eigentlichen Ungarn und von der Wojwodschaft Serbien, sammt dem Temeser Banate, durch von ihr eingesetzte Martial- oder Statialgerichte hingerichteten Personen.

Wir bringen nun auch den Ausweis über das Verfahren der Insurgenten in Siebenbürgen; die diesfallsigen Berichte des Civil- und Militär-Gouvernements lassen nunmehr die Zahl dieser Revolutionsoffer in einer Grösse ersehen, die alle bisherigen Angaben über die furchtbare Grausamkeit der revolutionären Behörden und ihres Trosses weit hinter sich lassen.

Der Inhalt des in der Reichszeitung vom 14. Juni

v. J. bekannt gemachten Briefes von Josef Bem an Ludwig Kossuth, aus Hermannstadt vom 6. Juni 1849, wo er die „Willkürlichkeit und Leidenschaftlichkeit“ der Kossuth'schen Standgerichte anklagt, — „die ihn an die Schreckengerichte in Frankreich erinnerten,“ ist hierdurch vollkommen bestätigt.

Siebenbürgen hat eine Bevölkerung von 2,500,000 Menschen, und die Zahl dieser Opfer des magyarischen Terrorismus beträgt — natürlich die im offenen Kampfe Gefallenen nicht mit eingerechnet — nach den aus sechs Militär-Districten — Klausenburg, Hermannstadt, Karlsburg, Retteg, Udvarhely und Fogaras — eingegangenen Ausweisen 4834 Personen!

Bei der grossen Anzahl dieser Gräueltaten sind in den beiden ersten Rubriken der mitfolgenden Tabellen nur diejenigen Personen namentlich angeführt, die entweder durch Urtheile revolutionärer Behörden, oder ihrer aufgestellten Blutgerichte, so wie durch Standgerichte oder auf Befehl einzelner Insurgenten-Chefs, ohne formelles Urtheil hingerichtet wurden.

Hingegen sind in der dritten Rubrik diejenigen Individuen nur numerisch angegeben, die bei einzelnen Ortschaften, durch ungarische Rebellen in den Häusern, oder auf den Gassen und im freien Felde aufgehängt, erschossen, oder auf sonstige Art ermordet wurden.

Bei dieser Veranlassung glaubt man noch bemerken zu müssen, dass einige Zeit nach der oben erwähnten Bekanntmachung vom 28. August v. J. in mehreren französischen Zeitungen eine Erklärung von einem ungarischen Rebellen, der als Flüchtling im Auslande lebt, erschienen ist, wo er die Richtigkeit und Genauigkeit der früheren Verzeichnisse bestreitet. — Ohne auf die einzelnen Angaben dieser sogenannten Berichtigung, der auf officiellen Relationen der kaiserlichen Behörden beruhenden Angaben, eingehen zu wollen, welche übrigens mit der gewissenhaftesten Genauigkeit in diese Verzeichnisse eingetragen wurden — kann man sich wohl auf die Bemerkung beschränken, dass der Verfasser dieser Erklärung hierbei von seinem Standpunkte

aus, dem eines Revolutionsmannes, ausging! — Er verfiel dabei begreiflich in eine sonderbare Wort- und Begriffsverwirrung, der zu Folge seiner Ansicht nach als ungarische Landesverräter und schlechte Patrioten, Personen bestraft wurden, die der österreichischen Regierung treue Unterthanen und Märtyrer dieser unseligen Revolution waren. — Hierdurch aber ist diese Berichtigung so unrichtig geworden, dass sie wohl keine weitere Berücksichtigung verdient.“

„Belehrung und Instruction des Comissärs der Rebellen-Regierung

für die

beim Standrechte befindlichen Personen und deren Ob-
liegenheiten in Bezug auf deren Aburtheilungen.

Der Stand der Personen beim Standrechte besteht in einem in jeder Hinsicht dazu geeigneten Präsidenten, vier Beisitzern, einen schriftführenden Notär, aus einem Anklage- und einem zu vertheidigenden Advocaten; unter diesen ist nur der Präsident und die Beisitzer Stimmen abzugeben berechtigt, — die unten erwähnte Strafe kann aber in keinem Falle in Vollzug gesetzt werden, wenn bei der Abstimmung nicht alle fünf einer Meinung sind, und selbst auch in diesem Falle, wenn nur eine Stimme bei der Aburtheilung nicht der Uebrigen Ansicht ist, so wird das Urtheil dem ordentlichen Gerichte übergeben.

Standrechtmässig behandelt zu werden verdienen:

a) Ohne Ausnahme des Standes jeder Kriegsgefangene, — Jeder der seine Waffen an seine Obrigkeit nicht abgibt, oder Waffen stiehlt und versteckt, und somit den gegebenen Anordnungen nicht Folge leistet; — Jeder der nach der allgemein herausgegebenen Amnestie mit Waffen ergriffen wird; — Jeder der den Vaterlandsverrättern Nahrungsmittel und Waffen gibt, trägt, oder zuschickt, oder bei Kriegs-

a cunună în fiacare anu pe toți junii trecuți de 24—25 de ani cu fetele de 18—19 ani? De când lumea, la toate poporale civilizate, ethnice și christiane, grijă cea mai mare a preoților, a sacerdotilor a fostu că se se nască și se crească cât se poate totu oameni venosi, sanetosi, de rassa (soiu) de frunte. Acesta eră unulu din cele mai mari misterie ale popiloru.

Si dacă pieru toți locuitorii romani din câte o comuna, pentru cine se mai hirotonească arhieru popa?

Dacă candidatii de preotia nu invetia nici atata, ce altu invetia și ce le folosescu toate celelalte invetiaturi? Pe cine se mai baptise, cui se mai predice?

Cumplita intunecime!

Conventele protestanților.

Ceea ce se dice în biserică resaritena Congressu bisericescu, la protestantii din Ungari'a de ambele confessiuni principali se numesce conventu.

În 10 Sept. se adună erasi conventulu celu mare calvinescu la Dobretinu. Acela se compune din membrii celor cinci diecese, numite la ei districte. Intre acei membrii siedu la loculu antaiu superintendentii (episcopii) și alaturea cu ei curatorii primari, cari sunt mireni dintre cei mai de frunte, precum br. Nic. Vay, com. Degenfeld, com. M. Lonyay, Col. Tisza s. a. Superintendentele Petru Nagy din Clusiu inca participă cu ai sei la conventu.

Îndata în primăa siedintia din 10 Sept. se desbatura cestiuni de cea mai mare inportantia, care trebuie se interessede în gradulu supremu pe toate confessiunile și clerurile, dacă preotii nu vrău se fia degradati la „charge de sergentu“. Calvinii au aflatu de multu, că gubernulu a preparatu nesce puncte foarte periculose pentru autonomi'a bisericelor, prin urmare și pentru școlele confessionali în generalu, pe care apoi vrea se le traduca în lege obligatoriă. Toti membrii cei mai celebri, că br. Vay, c. Lonyay, P. Török, chiaru și cunoscutulu Aladar Molnar și superintendentii combatu cu taria tendentiele absolutistice ale ministeriului; în fine se decide în unanimitate alegerea unei comisiuni de 7 membrii cu insarcinarea de a compune o reprezentatiune „dupa exemplulu arhieriloru romanesci“, cu protestu în contra lovituriloru de care este amerintiata autonomi'a eclesiastica, și de a constată, că în Ungari'a inca totu nu existe egalitate de drepturi pe terenulu religiosu. Acesta o întielegu ei asia, că averile bisericesci catholice se fia secularisate și confiscate de către statu, care apoi se se oblige totuodata a face și calviniloru parte proportiunata

Operationen auf welch immer für eine Art freiwillig Hilfe leistet oder dient und bedientet — so auch Jeder, der das Volk zu einer ähnlichen Vaterlands-Verrätherei, Uebergang zum Feinde durch Schrift oder Worte reizt und dazu aneifert.

b) Strassenräuber, Plünderer, Mörder und Mordbrenner.

c) Dessgleichen Plünderer-, Mörder-, Mordbrenner-Hordenunterstandsgeber, Wegweiser, Kundschafter, Mitwissende und an die betreffende Obrigkeit zur gehörigen Zeit Nichtanzeiger.

Bei dem Standrechte ist auf die kürzeste Art füzugehen und die bei dem ordentlichen Gerichte vorkommenden Formalitäten wegzulassen.

Die Standrechte bestrafen mittelst Strang und Erschiessens.

Das Standrecht ist verpflichtet, von dem Augenblicke, als der Abzurtheilende vorgestellt wird, binnen drei Tagen das Urtheil zu sprechen.

Zur Vorbereitung für die Abgeurtheilten dürfen nicht mehr als drei Stunden genehmigt werden.

Bei der Aburtheilung ist weder an eine höhere Instanz ein Recurs möglich, weder durch Bitten noch durch Versprechen des Abgeurtheilten seine Helfers-helfer bekannt zu geben — oder was immer für denkbare Ausrede — kann ihn von dem ausgesprochenen Urtheile befreien.

Klausenburg im Jänner 1849.

Eugen von Beothy m. p.,
Commissär.

Collationirt und der in den Acten erliegenden Original-Instruction des revolutionären Regierungs-Commissärs Eugen von Beothy vollkommen gleichlautend befunden.

Vom k. k. Kriegsgerichte.

Klausenburg am 21. Jänner 1851.

Trauschenfels m. p.,
Hauptmann-Auditor.

Für die Richtigkeit dieser Abschrift
Wien den 6 Februar 1851.

v. Sauer,
Major und Stabsauditor.
(L. S.)

din „jafu“. Totu acea comisiune fu obligata a stă în permanentia, a pandi la toti pasii gubernului și în casu de pericolu a convocă îndata conventulu.

În siedintia din 11 se dicise a felicită pe conventulu luteraniloru augustani convocatu la B.-Pest'a și a'lu invită că se ia și elu mesuri analoge în contra incercariloru absolutistice ale gubernului. (Dupa „M. Ország“ Nr. 252.)

Vedi acelea sunt congrese, nu umbre.

A propos! Pe la noi se latira de 10 dile încôce doue sciri forte fatali: 1. că auctoritatile bisericesci ale romaniloru au primitu porunci, că pentru invetiarea limbei magiare în școlele satesci se ficsedie câte 8 di optu ore pe septemana din 20. 2. Că la Blasiu ar fi mersu porunca, că cu banii ce voru fi avendu se nu mai cutedie a cumpară mosii, pamentu, averé immobili, ci se cumpere obligatiuni de statu. Dacă acestea sciri sunt adeverate, auctoritatile bisericesci nu le potu tiné ascuse, era dacă sunt false, caute se le demintia categoricu, pentru-că spiritele îngrijate foarte se se linistesca; pentru-că în ambele casuri autonomi'a bisericésca ar fi devenitu curatu o fictiune de nimicu.

Romania'a.

— (Aniversarea dileide 30 Augustu).

La 30 Augustu aniversarea luarii Grivitiei, s'a serbatu în tota tiér'a cu solemnitate unu parastasu pentru sufletele mortiloru caduti în lupt'a pentru independentia. În capitala dupa parastasu, a fostu și unu Te-Deum pentru acesta biruintia; servitiulu s'a celebratu de Eminenti'a Sa Primatulu Romaniei. La serbare a asistatu întregulu consiliu de ministri. Corpurile legiuitoare și toate auctoritatile civile și militare. Dupa terminarea Te-Deumului trupele, reprezentate prin detașamente din toate legiunile gardei civile și din toate corpurile garnisonei, au defilatu înaintea d-lui presiedinte alu consiliului.

Cu ocașiea trecerii în revista a gardei nationale. d. ministru de resbelu s'a adresatu cu urmatorele cuvinte: „Se traiésca A. S. R. Carolu I, Domnulu Romaniloru, Capitanulu nostru“, la care au respunsu urarile unanime ale asistentiloru. La recepti'a trupelor de linie s'a uratu pentru vecinica memorie a luptatoriloru pentru independentia. „Monitoriu.“

Associatiunea transilvana pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu.

Processu verbale

alu siedintiei a II-a tienuta la 4 Augustu (25 Iuliu) 1879 sub presidiulu vice-presiedintelui Jacobu Bolog'a. Notari Augustu Horsia, Zacharia Boiu și Joanu Popa.

(Urmare.)

1. Se cetesce și verifica processulu verbalu alu siedintiei premerse dela 3 Augustu.

Spre sciintia.

2. Presiedintele anuncia intrarea unei cereri din partea medicinistului Constantinu Baritiu din Turd'a pentru unu ajutoriu de 100 fl. v. a. spre facerea rigoroșelor sale.

Se transpune comitetului spre a o rezolvi conformu budgetului.

3. Presiedintele respunde la interpelatiunile membrului Anania Trimbasiu din siedintia anterioara:

ad I) că bilete pentru calea ferata cu pretiuri reduce s'au cerutu dela directiune inca prin Iuniu facanduse inse din partea aceleia abatere dela pracs'a de pan' acuma, acele bilete le-a primitu presiedintele numai cu 2 dile înainte de adunarea generala, asia în catu inpartirea loru între toti membrii Asociatiunei a fostu imposibila;

ad II) respunde la invitarea presiedintelui secretariulu primu dlu G. Baritiu, espunendu dificultatile, ce s'au opusu activitatii sectiuniloru, și anume: lips'a de materialu suficientu, neajungerea medilôceloru materiali, și lips'a organului, prin care se publice acele operate a-le sale; afara de aceea convocarea sectiuniloru conformu statutelor nu cade în competinti'a presiedintelui „Associatiunei“, ci într'a presiedintiloru de sectiuni.

ad III) despartimentele cercuali parte sunt infintiate, parte în infintiare; a se aplică aici mesure silnice este necompatibilu cu natur'a și cu problemele Asociatiunei, carea este o într'unire libera literara; aterna inse dela zelulu membriloru ei, a se infintia aceste despartimente pretutindinea, la ce presidiulu cu placere va dá totu concursulu seu.

Interpelantele de si nu pre deplinu satisfacutu cu respunsurile date le ia spre sciintia.

4. Presiedintele preda rogarea parochului Vasile Bassarabu din Romosu pentru unu ajutoriu banescu la infintiarea și sustinerea scaldelor sale din Gioagiu.

Se transpune comitetului spre rezolvire.

5. Presiedintele preda 12 bucati de numi vechi, donati Asociatiunei de dlu Longhinu Hossu.

Donatoriului se notésca recunoscintia protocolara si numii se transpunu cassariului spre ulterioara afacere.

6. La ordinea dilei urmésa conformu programei cetirea dissertatiuniloru. Dlu G. Baritiu da cetire recensuni sale asupra publicatiunei franceze: „La Race latine; oratorium par le br. Meyronet-St. Mare a Montpellier 1878.“

Dissertatiunea ascultandu-se din partea publicului cu viu interesu se aclude protocolului spre eventuala publicare în actele Asociatiunei sub lit D.

7. Raportorii comisiuniloru esmise în siedintia premergătoare invitati a referă asupra lucrariloru respective, dau rapórteloru în urmatorele:

a) comisiunea pentru propuneri prin dlu Nicolau Strevoiu că unulu dintre cei 2 raportorii ai acestei comisiuni relatéza asupra propuneriloru dlui Anania Trimbasiu în generalu, că în adeveru activitatea principala a Asociatiunei în cei 18 ani, de cându esista ca, a fostu adunarea de medilôce și inpartirea de stipendii si ajutore între individi singuratici prin ce scopurile Asociatiunei nu se ajungu în mesura îndestulitoare, de aceea comisiunea propune:

I-a) în generalu schimbarea sistemului de pan' acuma într'acolo, că activitatea Asociatiunei se se estinda în viitoriu mai multu asupra masei poporului decâtu se se restringa la cativa individi singuratici;

II-a) că propunerile dlui Anania Trimbasiu se se transpuna comitetului centralu dreptu directive la esecutarea acestui principiu cu acelu adaosu, că la urmatorele adunare generala se raporteze asupra celor dispuse.

III-a) în specialu: că comitetulu se se îngrigésca de infintiarea unui institutu pentru crescerea fetitiloru romane precum și de premiarea și distingerea acelor preoti și invetiatori, cari lucra în poporu pentru stirpirea patimei betiei.

Se primescu propunerile comisiunei cu acelu adaosu propusu de dlu Z. Boiu, că ptl. 6 alu propuneriloru dlui A. Trimbasiu se se formulese astfel: premii pentru opere poporare în materii de agricultura, industria, comerciu, higiena poporala și morala.

Propunerile respective împreuna cu raportulu comisiunei se alatura la protocolu sub lit. E.

8. Totu comisiunea pentru propuneri prin alu 2-lea raportoru alu seu A. Trimbasiu de Bethlen relatéza asupra raportului generalu alu comitetului centralu în urmatorele:

ad I) punctulu privitoriu la distribuirea stipendiiloru și ajutozeloru din partea Asociatiunei, adunarea generala în totu coprinsulu seu se-lu ia spre sciintia, și se insarcinese comitetulu, a escrie și aplacidă stipendiele câtu se pôte mai de timpuriu, ér' cu privire la supererogatele de sub pct. I. 8 alu budgetului anulu trecut propune comisiunea a se dá comitetului indemnizare.

Dupa informatiunile date de presidiu acestu pct. alu raportului comitetului se ia spre sciintia și pentru supererogatele de sub pct. I 8 alu budgetului anulu espiratu se da comitetului indemnizarea ceruta.

ad II) fundatiunea de 1000 fl. creata de Tofalenii esposessionati, spre scopuri scolare și industriale și data în administrarea comitetului centralu alu Asociatiunei; Comisiunea propune a se luá spre placuta sciintia;

Spre sciintia.

ad III) referitoriu la starea bibliotecii conformu propunerii comisiunei:

adunarea generala votésa dlui J. M. Riu-reanu multiamita protocolara pentru cartile donate de dsa spre distribuire la scolile romane.

ad pct IV) a) cu privire la propunerea despartimentului I (Brasiovu), că ajutorele invetiaceiloru de meserii se nu se dea loru, ci maestriloru loru în sum'a acordata prin contracte, — care procedere comitetulu centralu nu o adoptase, comisiunea propune a se primi propunerea despartimentului.

Dupa deslusirile date de presiedinte procederea comitetului centralu se ia spre sciintia.

ad pct IV) b) cu privire la pct. IV b) din raportulu comitetului, carele arata că este sub pertractare o propunere a dlui conte Schweinitz pentru infintiarea unei școle de sculptura, precum și arangiarea unei espositiuni nationale, comisiunea propune, a se luá spre sciintia.

Spre sciintia.

ad pct IV) c) De asemenea propune comisiunea a se luá spre sciintia raportulu comitetului în ceea ce privesce lucrarea sectiuniloru: cum că adeca la acelea se afla sub esaminare trei manuscripte: Higien'a poporala, Manualu de economia și Istori'a Daciei.

Spre sciintia.

ad pct IV) d) Totu asemenea și starea proceselor și respec. legatelor Asociatiunei și a fondului Academiei, conformu propunerii comisiunei,

Se ia spre sciintia.

ad V) Raportulu comitetului asupra ajutoriului anualu de 400 fl. din partea societatii „Transilvani'a“ pentru ajutorarea tineriloru romani dela meserii cu care ajutoriu sunt a-se provede pre fia-care anu câte 16 tineri amesuratu propunerii comisiunei,

Se ia spre placuta sciintia.

ad VI) Referitoriu la pct VI alu raportului comitetului despre organulu de publicitate alu Asociatiunei, comisiunea propune a se adoptă propunerile comitetului: că adeca organulu acesta sub numirea „Annalele Asociatiunei“ se apara negresitu dela 1 Ianuariu 1880 în forma si sub conditiunile espuse de comitetu.

Se primesce.

ad VII) Cestiunea supererogatele preste budgetulu anulu espiratu, cestiunea fundatiunei tofalene și

a Annaleloru Asociatiunii sunt rezolvite sub Nr. 6 alu acestui protocolu.

Se însămna spre sciintia.

ad VIII) Ratiociniulu cassei si proiectulu de budgetu pentru anulu venitoriu că predate la comisiuni speciali se voru pertractá la loculu loru.

Spre sciintia.

ad IX) Cu privire la demisiunea secretariului primu G. Baritiu substernuta — din partea comitetului, că necompetinte, — la adunarea generala, comisiunea propune a nu se primi demisiunea.

Adunarea generala votésa de nou incredere primului seu secretariu si adópta propunerea comisiunei.

9. Referitoriu la cererea lui Vasiliu Popu din Tofaleu, pentru unu ajutoriu din fundatiunea Tofalenilor pe sém'a fiiloru sei, invetiacei de messeria, afacerea la propunerea comisiunei

se transpune comitetului spre pertractare si rezolvire.

10. Cu privire la raportulu bibliotecariului, comisiunea propune si adunarea generala decide:

Raportulu bibliotecariului se ia spre sciintia ér' propunerile aceluia, privitoare la urcarea sumei pentru procurarea de carti dela 60 la 100 fl. v. a, si privitoare la tiparirea catalogului alfabeticu se incuviintésa, si comitetulu se insarcinésa cu efectuarea acestui concludu.

11. Presidiulu presentésa telegram'a inteligentiei romane dela Siomcut'a mare prin carea adunarea se invita pe anulu venitoru acolo.

Se transpune comisiunei pentru propuneri intre aclamatiuni de complacere.

12. Presidiulu preda telegramele salutátore dela despartimentulu alu XI-lea (Simleu) si dela inteligentia romana din Gileu si giuru.

Intre aclamatiuni de bucuria se iau spre sciintia.

13. Urmandu la ordinea dilei raportulu comisiunei pentru revederea ratiociniului pre anulu administrativu 1878/9, aceea prin raportorulu seu Patrichi Barbu constata afarea ratiociniului in cea mai buna ordine si propune a se dá cassariulu si controlorulu absolutoriulu si a li-se votá recunoscinti'a adunarei generale.

Se primesce si raportulu se alatura la protocolu sub lit. F.

(Fine va urmá).

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea extraordinaria.

Processu-verbalu Nr. 25.

Siedinti'a din 21 Iunie st. v. 1879.

Siedinti'a se deschide la 9 óre a. m.

Dupa lectur'a si verificarea processului-verbalu alu siedintiei precedente, d. presiedinte pune inaintea plenului program'a lucrariilor ce mai sunt de pusu la ordinea dilei, in urmatórea coprire:

1. Raportulu sectiunei istorice despre missiunea d-lui Densusianu.
2. Complectarea sectiuniloru prin alegerea de noui membri.
3. Alegerea membriloru delegatiunei 1 presiedinte si 3 assesori.
4. Alegerea secretariului generalu.
5. Alegerea presiedintiloru, vice-presiedintiloru si secretariilor de sectiune.
6. Votarea regulamentulu generalu.
7. Regularea siedintiei solemne.
8. Regularea premiiloru instituite de Statu: *Lazaru* si *Heliade Radulescu*.
9. Fixarea termineloru de amanar pentru diversele concursuri din 1879.
10. Alegerea comisiuniloru esaminátore pentru:
 - a) Premiulu Nasturelu (cartea cea mai buna);
 - b) Traductiuni din autorii latini.
 - c) Traduceri din autorii eleni.
 - d) Premiulu Nasturelu (literatur'a romana subt Mateiu-Bassarabu).
11. Raportulu financiaru pe anulu incetatu.
12. Numirea cassierulu-comptabilu.
13. Raportulu despre averea lui Cozacovici.
14. Raportulu despre biblioteca.
15. Raportulu despre orthografi'a publicatiuniloru.
16. Raportulu comisiunei lexicografice despre publicarea psaltirei lui Coresi.
17. Comunicatiuni ale sectiunei literare.
18. Comunicatiuni ale sectiunei istorice.
19. Comunicatiuni ale sectiunei scientifice.
20. Numirea comisiunei budgetare.
21. Votarea budgetulu.
22. Siedinti'a solemna cu raportulu secretariului generalu.

Dupa program'a acésta, la ordine fiindu relatiunea sectiunei istorice despre missiunea d-lui Densusianu, d. Urechia, cá secretariu alu sectiunei, dá lectura processului-verbalu inchisiatu de densa, dupa care punendu-se in discussiune propunerile facute, dupa puține delibertiuni se aproba tóte conclusiunile sectiunei cu maioritate de voturi.

D. Alexandri atrage atentiunea Adunarei asupra documenteloru istorice care scie că se afla in bibliotecele si arhivele dela Geneva, fórte inportante pentru istoria nóstra, invitand'o a numi o missiune in midilócele ce voru inlesni'o.

D. Hasdeu face asemenea comunicatiune despre cele ce se afla in Ragusa, éra d. Ionescu despre cele ce se afla in Florenti'a. Se recomanda sectiunei istorice. —

Trecendu la punctulu alu douilea alu programei relativu la complectarea sectiuniloru prin alegeri de noui membri, d. Hasdeu, luandu cuventulu dice că inainte de a se procede la acésta lucrare, este bine a se limpedi situatiunea anormala a unor membri, cari se numera intre membrii efectivii ai Academiei fara cá se fia in realitate. E vorb'a pentru d-nii cari au fostu chieciati in comisiunea literara din 1867, si anume dnii C. A. Rosetti, Gonata, Andrei Mocioni, care nici odata n'au luat parte, nici in comisiunea literara, nici in societatea Academica si din care unii au declaratú chiar' că nu primescu si cá dimissionéda. Acésta inpregiurare face cá sectiunea respectiva se vede in situatiunea suparaciósa de a nu se potea complectá conformu cu statutele; si de aceea cere a se declará vacante fotoliurile loru.

D. Babesiu dice cá conditiunea d-lui Mocioni este ceva mai diferita decâtu a celorlalti 2 membri, fiindu cá d-lui de si nu a venitú, dara a declaratú cá primesce si numai caus'a morbiditatií ilu inpedica de a veni.

D. Laurianu dice cá societatea Academica admisesse in principiu cá se primésca demisiunile membriloru cari se retragu si se numésca pe altii in locu. Astfelu in urm'a decisiuniloru primite dela unii, ea a procesu la alegerea altora. De curendu inse in sesiunea acésta s'a admisu o alta teorie: cá membrii cari au figuratu odata nu sunt demissionabili si astfelu s'a invitatú a reveni toti acei demissionati. Acum déca s'ar admite propunerea d-lui Hasdeu, d-lui crede cá s'ar face o contradicere.

D. Stefanescu dice cá in adeveru s'au chieciatu membrii demissionati, dara atrage atentiunea societatií cá d. Rosetti nu s'a consideratu nici odata cá membru, ci din contra totudeauna a declaratú cá refusa de a fi, éra despre D. Gonata crede cá nici trebuie se se urmedie discussiune, fiindu cá acestu domnu nici nu a venitú veri odata pe aici si nici nu scie se fia vr'o declaratiune cá primesce.

D. Sionu se refera la cele ce a disu si in siedinti'a precedentá, cá adeca Academi'a nu trebuie se numere intre membrii sei decâtu pe cei cari au luatú parte in societatea Academica dupa ce s'a constituitú, éra nu si pe aceia cari au fostu invitati a luá parte in comisiunea ce a precedatu societatea Academica, dara nu au voitú se primésca si nici au voitú se scrie. De aceea crede, cá este logicu a se declará vacante fotoliurile mentionate de d. Hasdeu.

Adunarea consultata, decide a se tractá positiunea fiacarui membru in parte. De aceea, considerandu argumentele aduse in discussiune despre positiunea d-lui C. A. Rosetti, declara fotoliulu seu vacantu.

Dupa acésta urmandu discussiunea si despre positiunea d-lui Gonata si avendu-se in vedere propunerea d-lui Alesandrescu Urechia, d-lu Gonata fiindu trecutú intre membrii onorari ai Academiei inca din 1860, propunu trecerea la ordinea dilei. Adunarea o admite cu conclusiunea de a nu se considerá intre membrii actuali ai Academiei.

D. Odobescu enumerandu list'a generala a membriloru, constata cá sectiunea istorica singura fiindu complectata cu 12 membrii dupa statute, sectiunea literara urmédia a se complectá prin alegerea unu singuru membru, éra cea de sciintia prin alegerea a siése membri; dupa acésta propune cá adunarea se proceda la alegeri.

D. Ionescu cere cá mai inainte de tóte delegatiunea actuala se se declare cá oficiu provisoriu alu Academiei, pana se va face alegerea ei conformu cu Statutele.

D. Romanu crede cá nu e necesitate de o asemenea declaratiune fiindu cá dupa usulu si traditiunile remase inca dela societatea Academica, delegatiunea a portatu sarcin'a sa pana la renoirea alegerei.

D. Babesiu crede cá mai intai de tóte trebuie a se face si a se votá regulamentele necesarii pentru aplicarea nouiloru statute; éra pana atuncea delegatiunea se stea la loculu seu. Relativu la complectarea sectiuniloru inse d-lui crede cá chiar dupa statutele votate, alegerea de noui membri trebuie se se faca in sesiune generala.

D. Odobescu raspunde cá din momentulu votarei statuteloru, adunarea s'a constituitú si trebuie se lucredie cá in sesiune generala; cá-ci ne mai potendu-se tinea sesiune anulu acesta, acum trebuie se se termine tóte lucrurile indicate in program'a de mai susu. De aceea crede cá Academi'a se se complectedie conformu cu legea.

D. Stefanescu dice cá e necesaru a se considerá propunerea facuta de d. Ionescu. Inainte de tóte trebuie se se reguledie situatiunea delegatiunei pentru cá se se póta conduce desbaterile; pentru care crede cá se se declare cá delegatiunea actuala se'si póte sarcin'a pana la alegerea ei regulata.

D. Fetu sustine a se dá prioritate votarei regulamenteloru.

D. Urechia observa cá se confundu trei propuneri: alegerea delegatiunei, complectarea sectiuniloru si lucrarea regulamenteloru. Trebuie a se luá pe rendu. Crede cá alegerea delegatiunei de se va face acum séu mai tardiu nu inpedica nici facerea regulamenteloru candu voru fi gata, nici alegerea de noui membri, candu sectiunile voru veni cu propuneri.

D. Laurianu dice cá nu vede urgenti'a in complectarea sectiuniloru. Alegerile se potu face si mai tardiu; e bine a se lasá timpu de consultatiune. Cu numerulu membriloru presentii se póte lucrá si se potu esecutá tóte lucrurile prevediute in programa. Alegerea delegatiunei nu se póte face pana nu va veni raportulu comisiunei despre administrarea financiara; astfelu s'a facutu totudeauna, si e bine a se tinea norm'a acésta care e cea mai logica. Altfeliu ori ce lucrare de programa póte a se pune la ordinea dilei fara nici unu inconvenientu.

Dupa aceste discussiuni se pune la votu confirmarea delegatiunei actualé in modu provisoriu pana la o decisiune ulterioara si se admite cu unanimitate.

D. presiedinte invita sectiunile respective cá se se consulte despre alegerea nouiloru membri cu care trebuie se se complectedie si se vie cu propunerile loru in siedinti'a plenara conformu cu statutele.

Siedinti'a se ridica la 11^{3/4} óre.

Presiedinte, Ioanu Ghica.

Secretariu ad-hoc, G. Sionu.

Sciri diverse.

— (Ilustrulu filoromanu d. comendatore Vegezzi-Ruscála) si-au serbatu in dilele trecute a 81 aniversare a laboriósei sale vietie. Cu acea ocaziune venerabilulu publicistu a primitu multe probe de sincera afectiune, atatu din partea concetateniloru sei italieni, catu si din strainetate.

Intr'altele precum cetimu in „Gazetta di Torino“ Nr 245 de dato 5 l. c. d. Vegezzi-Ruscála primi si urmatórele doue telegrame felicitátore si adeca un'a dela:

— „Roma-Torino, (ore 4/9, 12, 15) — Au tres illustre commandeur Vegezzi-Ruscála via plana 9 Torino. — Permettez au soussigné chargé d'affaires de Roumanie pres le gouvernement de Sa Majesté d'exprimer ses voeux sincères et ses plus cordiales felicitations pour sa 81 anniversaire à celui qui au titre de citoyen italien joint celui de citoyen roumain.“ — George Cantacuzene.

A dou'a telegrama suna asia;

— „Roma-Torino, (ore 4/9 11, 40) — Comendatore Vegezzi-Ruscála publicista via plana 9 Torino. — Come rumeno e amico saluto venerabile publicista occasione ottantuno anniversario augurandoli buona salute. — La Romania independente saluta oggi suo difensore e illustre cittadino che propugnò i diritti della nazionalità Rumena dal 1830 a tutt' oggi.“ — Constantino Mitilneo.

Din parte-ne tramitemu si noi ilustrulu si venerabilelu filoromanu si confrate cele mai sincere felicitatiuni pentru a 81^o aniversare a sa, esprimandu-ne totuodata dorinti'a cá Provedinti'a se-i daruiesca sanetate deplina si se i lungésca dilele viatiei sale pretióse, pentru cá se'si póta continuá multi ani inca sublim'a sa missiune. Se traiésca la multi fericiți ani!

— (Unu óspe magiaru in Bucuresci.) De câte-va dile avemu in capitala unu óspe unguru. D. de Ujfalusy, comisarulu regescu alu comitateloru Crassó si Severinu din Ungari'a, care se afla de patru dile in Bucuresci, a visitatu mai multe institutiuni din capital'a nóstra si si-a exprimatú multamirea pentru totu ce-a vediatu. Sambeta a asistatu la siedinti'a adunarii deputatiloru, unde d. presiedinte i-a facutu onorurile. Ieri, Dumineca, d. de Ujfalusy a facutu o visita d-lui presiedinte alu Camerei, d. C. A. Rosetti i-a intorsu in aceeasi di visit'a.

D. de Ujfalusy vorbesce destulu de bine romanesce. („Romanulu“).

— (Unu ordinu de di pe regimentu. Comandantulu reg. de inf. Nr 31 Meklenburg-Strelitz dlu colonelu T. Getz a emisu in 5 Septembrie a. c. urmatoriulu ordinu catra regimentu:

„Escelenti'a Sa dl. comandante militariu a avutu buna-vointia, cu ocaziunea sosirei regimentulu, dupa ce defilarea si manevrele fura terminate, a se adressá catra mine cu urmatórele cuvinte: „In intregu decursulu „serviciulu meu inca nu am vediatu unu regimentu „că acesta, si n'amu speratu in viati'a mea a gasí unu „regimentu cu o astfelu de buna disciplina si o astfelu „de purtare distinsa. Multiamescu Dniei Tale, multiamescu regimentulu. Binevoiesce a aduce acésta la „cunoscintia regimentulu in ordinulu de di de astadi.“ Publicandu cele de susu din cuventu in cuventu esprimu domniloru oficiari, suboficiariloru si fecioriloru deplin'a mea recunoscintia pentru concursulu loru, de óre-ce numai prin activitate poternica si sacrificátore din partea fiacaruia din regimentu a devenitu possibile rezultatele obtínute. Getz, colonelu.“

— (La despartire.) Cu ocaziunea plecarií mele la Vien'a spre a frecventá acolo „Cursulu superioru de artilerie“, dicu tuturoru cunoscutiloru unu „adio“, adaogédu si rogarea a-me pastrá si pentru venitoriu in placuta memoria.

Sibiu 12 Sept. 1879 s. n.

Demetriu Jonaschko.
locotenente.

Din partene dorimu fratelui nostru Jonascu calatoria fericita si succesu completu in carier'a sa militara.

— (Jubileulu de 100 ani) alu anecsaiei Banatulu catra Ungari'a se va serbá cu mare pompa in 20 Sept. in Becichereculu-mare.

— (A. S. R. Domnulu) a bine-voitu a acordá dlui Obedenaru, secretaru I alu legatiunii romane din Constantinopole, inalt'a autorisatiune pentru a primi si purtá insigniele de comandoru alu ordinulu „Coróna Italiei“, ce i-s'a conferitu de M. S. Regele Italiei.

— (O alba rondunica.) In 12 l. c. dupa amiadi passantii de pe piati'a Deveii avura ocaziune se admire o rondunica alba de totu, ce se asiedia se pe pavilionulu honvediloru. Acésta prin partile nóstre este o raritate ornithologica, cá si aceea a corbiloru albi.

— (Mormintele Napoleonidiloru). — Mórtea principelui Ludovicu Napoleonu a datu motivu la cercetarea locurilor unde sunt ingropati membrii familiei, Bonaparte. Aceste cercetari au avutu urmatoriulu rezultatu: 1. *Charles Bonaparte* a muritu si a fostu ingropatu in *Montpellier* (1785), apoi fu dusu in *Saint Leu-Taverny*; 2. *Dómn'a Lítitia* a muritu in Rom'a (1836) a fostu ingropata antaiu la Corneto, éra 1848 a fostu transportata in Ajaccio in cript'a splendida ridicata acolo pentru Bonaparti. 3. *Cardinalulu Fesch* fratele d-nei *Lítitia* mortu in Rom'a (1838) ingropatu in Rom'a in biseric'a San. Lorenzo in Luciano, a fostu asemenea adusu la Ajaccio. 4. *Josifu*, mortu 1844, ingropatu mai antaiu in biseric'a dela Santa Croce din Florenti'a, a fostu apoi dusu in Franci'a si ingropatu in catedral'a invalidiloru, 1862. 5. *Lucianu*, mortu in anulu 1840 in Viterbo, e ingropatu in biseric'a de Canino. 6. *Ludovicu*, mortu 1846 in Florenti'a, mai antaiu fu ingropatu in Santa-Croce, éra in 1848 transportatu in *Saint-Leu-Taverny*. 7. *Jeróma*, mortu in anulu 1860 e ingropatu in capel'a *Saint-Jeróme* dela catedral'a invalidiloru, in stang'a, langa mormentulu lui Napoleonu I. In acésta capela se mai afla si mormentulu fiului seu celui mai betranu, precum si urn'a care contine ánim'a reginei *Catarin'a*, a dou'a socia a lui. 8. *Elis'a*, a muritu 1820 in Sant Andrea, e ingropata in Triestu. 9. *Paulin'a* mórta 1825 in Florenti'a, a fostu transportata in biseric'a Santa-Maria-Maggiore din Rom'a. 10. *Carolín'a* regin'a Neapolului, mórta 1839, ingropata in Campo-Santo din Bologn'a. 11. Principele *Eugenu*, mortu in München 1824 e totu acolo ingropatu. 12. Imperatés'a *Josefin'a*, mórta 1814, e ingropata in biseric'a din Rueily. 13. Regin'a *Hortensia*, mórta 1837, odihnesce langa mam'a sa. 14. *Napoleonu II* (ducele de Reichstadt), mortu 1832, e ingropatu in Vien'a in cript'a capuciniloru. 15. *Mari'a Louis'a* mórta 1847, e totu acolo ingropata. 16. *Napoleonu I*, e ingropatu in catedral'a invalidiloru din Paris. 17. *Napoleonu alu III* in fine, mortu 1873 si fiulu seu *Ludovicu Eugenu Napoleonu*, mortu 1 Iuniu 1879, sunt ingropati in biseric'a catholica din Chislehurst.

Bibliografia.

— In editur'a tipografiei erediiei de Closius a aparutu in diele acestea:

— „Cathehetic'a bisericiei dreptcredinciose resaritené“, compusa de protopresbiterulu *Joanu Stefanelli*, catechetu la scól'a poporala gr-or. si docentu la facultatea teologica a universitatii din Cernauti. Sibiu 1879. — Pretiulu e 5 fl. v. a. Pentru Romani'a 13 franci.

— Gur'a satului impreuna cu Cavalerii de curte Tand'a si Mand'a si damele de curte Trénc'a si Flénc'a isi va stramuta locuinti'a sa cu capetulu lunei Septembrie st. n. la Gherl'a in localitatile Inprimariei „Georgiu Lazaru.“ Si asia dela 1/13 a lunei Octobree „Gura Satului“ va aparea — totu in proprietatea si editiunea de pana acuma — la Gherla in tota Marti-sér'a, ilustrata cu caricaturi frumóse.

Invitarea de prenumeratiune se va publica in numerulu urmatoriu; dara si pana atunci tragemu atentiunea iubitoriloru de lecturi vesele asupra acestui diariu umoristic-satiricu, care va publica intre altele: „Romanulu lui Boureau din Cornureni, Aventurile Baronului Minciunescu“, narate de elu insusi, „Petulantulu“ comedia de Kotzebue, — mai departe unu numeru mare de poesii umoristice-satirice, anecdote, risete si zimbete, scanteiutie, puricarii, furnicari etc., cari tote sunt in stare de a produce risetu chiar' si pre buzele celui mai multu lovit de sórte.

In legatura cu anunciulu de mai susu observamu, cá diariulu glumeti, ce éra se se incépa in editiunea nóstra la 1/13 Septembrie cu nunirea de „Cioroboru,“ dupa ce si d-lu C. Zimbescu, care avea se redactedié acelu diariu, s'a angagiatu la „Gur'a Satului“ — nu va esi. Dreptu aceea acei p. t. domni, cari au binevoitu a se aboná la acelu diariu — tramitiendu-ne si pretiulu de 1 fl. 50 cr. v. a. — voru capetá „Gur'a Satului“ dela 1/13 incependu pana in capetulu anului curente. Inprimari'a „G. Lazaru.“

Totu acolo se mai publica si urmatórele scrieri periodice si adeva:

— Amiculu Familiei. Fóia biseptemenaria pentru instructiune si distractiune. Apare in 1/13 si 15/27 di a fiacarei lune. Pretiulu de prenumeratiune pe unu anu e 4 fl., pe semestru 2 fl. v. a.

— Cartile sateanului romanu. Scriere periodica pentru tote trebuintiele poporului romanu. Apare in 3/15 di a fia carei lune. Pretiulu de prenumeratiune pe unu anu e 1 fl. v. a.

— Predicatoriulu Sateanului Romanu. Scriere periodica pentru predice si alti articoli din sfer'a bisericésca. Apare in 3/15 di a fia carei lune. Pretiulu de prenumeratiune pe unu anu 4 fl., pe semestru 2 fl. v. a. (Abonatii acestei foi primescu gratis „Cartile Sateanului romanu“).

— Higien'a si Scól'a. Fóia pentru sanetate, morbi, — educatiune si instructiune. Apare in 1/13 di a fiacarei lune. Pretiulu de prenumeratiune pe 1 anu e 2 fl. pe unu semestru 1 fl. v. a.

Tote acestea patru foi costa pe anulu intregu 8 fl. v. a.

— Calindariulu sateanului Romanu pe anulu 1880 va esi de subt tipariu in decursulu lunei Septembrie; si va publica o multime de articoli pentru invetiatur'a si petrecerea poporului romanu. — Lu recomandamu tuturoru abonatoriloru si cetitoriloru nostrii. — Pretiulu unui esemplariu e 35 cr. adaosu 5 cr. portpostalu. Totu alu cincilea esemplariu se dá gratis.

Economi'a politica in viéti'a practica.

(Urmare.)

Dupa productiunea agricola si cea manufacturiera vine productiunea comerciala.

Obiectele n'au aceeasi valóre pretutindeni. Portocalele, cari se vendu pe stradele Parisului costa 5 séu 10 centime. In Ispani'a, séu chiar' in sudulu Franciei, la Hyères, de exemplu, in inpregiurimile Nizei, portocalele crescú si prin garduri; le ia ori cine vrea. In portulu Marsiliei, candu vinu barcile catalane incarcate, pentru 10 centime iti dá voia se mananci câte vrei. La Paris pretiulu loru s'a ridicatu acum. In Belgi'a, in Flandr'a, pretiulu loru este si mai ridicatu, se vendu portocale cu 15 séu 20 de bani. Déca te duci mai departe, in estremulu nordu, de exemplu, valórea portocalei va cresce cu cátu te ai departatu. Se ve spunu, relativu la acésta, o istoria, o aventura, care s'a intemplatu unui ambassadoru alu Franciei in Russi'a.

Unu marsilianu, care plecase la Petersburg, i fúsesse recomandatu de cátra o persóna considerabila. Ambassadorulu invita pe marsilianu la mésa. Trebuie se ve spunu cá la Marsili'a smochinele nu costa mai nimicu; cu unu gologanu de cincii bani ai doue séu trei duzine. Este obiceiul la mese de a se pune inaintea fia-carui óspe o farfurie incarcata cu o piramida de smochine si, pe candu se conversédiá, in timpulu candu se schimbá talerile, se ia o smochina si se mananca.

Marsilianulu nostru, admisu la més'a ambassadorului, avea langa densulu o frumósa farfurie bine incarcata cu smochine. Iea una, apoi inca una, astfelu cá, peste câteva minute, nu mai remane nimicu in farfurie.

A dóu'a di vine la otelulu unde se aflá persón'a, care ilu introdusesse la ambassadoru.

— „Dar' cum ai potutu se faci o astfelu de fapta? Te ai portatu cu cea mai mare necuviintia.“

— „Eu! m'am portatu cu necuviintia!“

— „Da. Ai avutu inaintea d-tale o magnifica piramida de smochine si te ai apucatu si o ai mancat'o singuru . . . nesce smochine, care costa câte 3 fr. 75 cr. una.“

Éca esemplulu valórei comerciale, care se nasce prin transportu.

Comerciulu consista dar' in a transportá unu obiectu dintr'unu locu intr'altulu.

Se mai adaoge asemenea la valórea obiectelor detaliindu-le. Póte cá istori'a ce v'o spuséu v'a facutu se rideti; se ve mai spunu inca una. Va fi unu altu chipu de a face sciintia si de a esplicá vinderea in detaliu.

Intr'o di, Arlechinu isi puse in gandu se manance bine si pentru acésta se duse in piati'a dela St. Cloud. Intra intr'o locanda. Ce a'si potea eu se manancu mai deosebitu astadi? Vorbindu-si astfelu, vedíu unu papagal, care se invertea pe batiulu lui si fluiéa si spunea multe. Intrebá cátu costá acésta pasere. Papagalii erau pe vremea aceea multu mai rari decâtu astadi.

— „O suta de pistóle.“

— „Bine se mi'lu pue in frigare!“

Lu ascultara, tóta locand'a se puse in miscare si peste câteva minute i adusera, pe unu taleru de argintu, bié'ta pasere dupa cum o ceruse. Arlechinu o privesce unu minutu, apoi chiama pe stapanulu locandei. „Prea bine, amice, ati fript'o, minunatu de bine; acum dá'mi de diece centime din tr'ensa.“

Voiu printr'acésta se ve esplicu chiar' mecanismulu comerciului, alu schimbului. Nu v'ati dusu nici odata in restaurante unde se mananca cu portiunea? Ce va se dica restaurantulu cu portiunea, déca nu productiunea subt form'a comerciala. Candu ve duceti intr'unu astfelu de localu, nu aveti intentiunea, nici dorinti'a de a mancá singuru o gaina intréga. Nu diceti negresitu: dá'mi de unu gologanu séu doui, dar' servesc-me pentru cincii-dieci de bani séu pentru unu francu. Nu vedeti cá debitulu dá nascere unei adeverate valori. Locandariulu cum-

pera in totalu o gaina, pe care o revinde in parte, in detaliu. Éta tocma ce numescu productiunea comerciala. Adaogemu la valórea obiectelor, transportandule dela unu locu la altulu, mai adaogemu asemenea la valórea loru si puindu-le la dispositiunea consumatoriului.

Ati vedíutu cum se produce bogati'a: veti vedea si schimbulu ei.

Schimbulu ei se face in trei moduri:

— Directu;

— Prin intermediariulu monetei;

— Prin intermediariulu creditului.

Primulu modu, prin care obiectele utile se schimbá unele pe altele, este cum se practica d. e. in Afric'a.

Selbatecii, cari locuescu in interiorulu acestui continentu, necunoscutu inca, totu le e frica grozavu se nu cadia robi. Candu cineva vrea se faca vre unu comerci cu ei, se le vendia d. e. arme, rachiu, haine, se punu acelea obiecte pe marginea unui ríu si apoi se departédiá. Selbateculu se apropie, pune langa obiectele pre care vrea se le ia, o gramejóra de pulbere de aur si se departédiá la rendulu seu. Acestu modu de a traficá se numesce comerciulu troquei.

Negotiatoriulu revine; daca gásesce cántitatea de pulbere de auru indestulátore, o ia; daca ii pare cá ea nu constituie unu pretiu destulu de mare, o lasa si-si ia marf'a indereptu.

Éta comerciulu subt form'a sa cea mai simpla.

Inchipuítu-ve unu tieranu, care a crescutu unu bou. I trebuie unu plugu, o rochia pentru nevésta sa, o parchie de cisme. Nu póte, de câte ori vrea se cumpere ce-i trebuie, se dea unuia in schimbu muschii boulu seu, altuia peciórele, altuia limb'a; animalulu n'ar potea fi inpartitu pe cátu de numerose trebuintie are elu. Este dara nevoitu se se duca se gasésca pe unu omu cui se'i ofere boulu intregu, cu conditiune cá se primésca valorea reprezentativa. Éta-ne sositi la inventiunea monetei, care este unu chipu de a representá obiectele, ce se potu schimbá prin ajutoriulu unei valori recunoscute si garantate. Aurulu, metalele, au devenitu monet'a universalá, pentru cá au o valóre comerciala sigura si independenta de conventiuni.

(Va urmá.)

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

12 Septembrie in Sibiiu:

Gráu, dupa cualitati	1 hectolitru fl.	6.66—7.40
Gráu, amestecatu	1 „ „	5.70—6.30
Secara	1 „ „	4.—4.40
Papusiou	1 „ „	4.60—5.—
Ordiu	1 „ „	3.90—4.30
Ovesu	1 „ „	2.—2.40
Cartofi	1 „ „	1.25—1.55
Mazare	1 „ „	6.—6.50
Linte	1 „ „	10.—10.50
Fasole	1 „ „	6.50—7.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	30.—35.—
Untura (unsóre topita)	50 „ „	28.—28.50
Carne de vita	1 „ „	40—42
Oua 10 de	1 „ „	—20

Cursulu monetelor in val. austr.

Vien'a, 15 Septembrie

Galbinii imperat. de aur	fl.	5.57 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.33 „
Imperialu rusescu	„	9.35 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.70 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcésca	„	10.58 „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	— „

Nr. 214—1879.

(95) 1—3

Edictu.

Vasile Ormenisianu din Riciu, tractulu Pogacelei, comitatulu Muresiu-Turd'a, de religiune gr-cath. carele de mai multi ani parassindu'si soci'a legitima pre Mari'a, fara a-i se sci ubicatiunea, se provóca prin acésta, cá in terminu de unu anu si una di dela prim'a publicare a acestui edictu, se se prezenteze la Presidiulu forului matrimoniale gr-cath. de I-a instantia a tractului Pogacelei, la din contra processulu divortiale se va pertractá si decide si fara densulu.

Dela Presidiulu forului matrimoniale gr-cath. de I-a instantia a tractului Pogacelei.

Chimintelniculu de Campia 4 Sept. 1879.

Vasiliu Maioru m. p., adm. prtppescu gr-cath. si pres. forului matr. gr-cath. de I-a instantia.

Cei suferindi de surpatura

primescu la intrebari francate, in modulu celu mai promptu, directu, precum si pria deponitorulu de mai la vale, celu mai completu avisu de intrebuintiare despre nepericulós'a **Alifia** pentru surpaturile abdomenului alui **Gottl. Sturzenegger** in **Herisau** (Elveti'a). Acelei alifii sunt alaturate o multime de ateste escelente si scrisori de recunoscintia din partea celorlu perfectu vindecati. Tramitearea se face in tote tierile. Pretiulu alifiei este de: 3 fl. 20 cr. v. a. de óla. Se afla de vendiare la: **Fr. Formágyi**, farmaci'a la St. Maria in Buda-Pest'a. (96) 1—8